II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΟΔΗΓΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 16ης Μαΐου 1988

σχετικά με τον ανταγωνισμό στις αγορές τηλεπικοινωνιακών τερματικών

(88/301/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 90 παράγραφος 3,

Εκτιμώντας ότι:

1. Σε όλα τα κράτη μέλη, οι τηλεπικοινωνίες υπόκεινται εν όλω ή εν μέρει σε κρατικό μονοπώλιο και, κατά κανόνα, ανατίθενται μέσω εκχώρησης ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων σε ένα ή περισσότερους οργανισμούς, οι οποίοι αναλαμβάνουν την εγκατάσταση και την εκμετάλλευση του δικτύου και την παροχή των συναφών υπηρεσιών· ότι τα δικαιώματα αυτά καλύπτουν συχνά όχι μόνον την παροχή υπηρεσιών για τη χρήση του δικτύου, αλλά και τη θέση, στη διάθεση των χρηστών, τερματικών που συνδέονται με το δίκτυο· ότι, κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών, σημειώθηκε στον τομέα των τηλεπικοινωνιών σημαντική εξέλιξη, όσον αφορά τα τεχνικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα του δικτύου και, ιδίως, όσον αφορά τον τερματικό εξοπλισμό.

2. Οι τεχνικές και οικονομικές εξελίξεις οδήγησαν πολλά κράτη να επανεξετάσουν το σύστημα των ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων στον τομέα των τηλεπικοινωνιών· ότι, ιδίως η ταχεία ανάπτυξη των διαφόρων τύπων τερματικών και η δυνατότητα πολλαπλής χρήσης, καθιστούν αναγκαία την ελεύθερη επιλογή τους από τους χρήστες ώστε να μπορούν οι τελευταίοι να ωφελούνται πλήρως από την τεχνολογική πρόοδο.

3. Το άρθρο 30 της συνθήκης ορίζει πως απαγορεύονται μεταξύ των κρατών μελών οι ποσοτικοί περιορισμοί επί των εισαγωγών, καθώς και όλα τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος· ότι η εκχώρηση ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων εισαγωγής και εμπορίας μπορεί να οδηγήσει, και συχνά στην πράξη οδηγεί, σε παρεμπόδιση των εισαγωγών από άλλα κράτη μέλη.

4. Το άρθρο 37 της συνθήκης ορίζει ότι «τα κράτη μέλη διαρρυθμίζουν προοδευτικά τα κρατικά μονοπώλια εμπορικού χαρακτήρα, κατά τρόπο ώστε με τη λήξη της μεταβατικής περιόδου να αποκλείεται, ως προς τους όρους εφοδιασμού και διαθέσεως, οποιαδήποτε διάκριση μεταξύ των υπηκόων των κρατών μελών. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε κάθε οργανισμό με τον οποίο κράτος μέλος, νομικά ή πραγματικά, ελέγχει, διευθύνει ή επηρεάζει αισθητά, άμεσα ή έμμεσα, τις εισαγωγές ή τις εξαγωγές μεταξύ των κρατών μελών. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται επίσης και επί των κατά παραχώρηση κρατικών μονοπωλίων»· ότι η παράγραφος 2 του άρθρου 37 ορίζει ότι τα κράτη μέλη δεν λαμβάνουν νέα μέτρα τα οποία να είναι αντίθετα προς τις αρχές που διατυπώνονται ανωτέρω.

5. Τα ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα σχετικά με τις τερματικές συσκευές, τα οποία απολαύουν τα εθνικά μονοπώλια τηλεπικοινωνιών, ασκούνται κατά τρόπο που, στην πράξη, θέτει σε δυσμενή θέση τις συσκευές προελεύσεως άλλων κρατών μελών, εμποδίζοντας ιδίως τους χρήστες να επιλέγουν ελεύθερα τις συσκευές που έχουν ανάγκη ανάλογα με την τιμή και την ποιότητα, ανεξάρτητα από την προέλευσή τους· ότι η άσκηση των δικαιωμάτων αυτών είναι, συνεπώς, ασυμβίβαστη προς το άρθρο 37 όσον αφορά όλα τα κράτη μέλη, εκτός της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, όπου τα εθνικά μονοπώλια πρέπει να διαρρυθμιστούν προοδευτικά πριν από το τέλος της προβλεπόμενης στην πράξη προσχώρησης μεταβατικής περιόδου.

6. Οι συναφείς προς τη σύνδεση και τη συντήρηση των τερματικών συσκευών υπηρεσίες αποτελούν στοιχεία ουσιώδους σημασίας κατά την αγορά ή τη μίσθωση των εν λόγω συσκευών· ότι η διατήρηση αποκλειστικών δικαιωμάτων στον τομέα αυτό θα ισοδυναμούσε με τη διατήρηση αποκλειστικών δικαιωμάτων εμπορίας· ότι, συνεπώς, πρέπει να καταργηθούν τα δικαιώματα αυτά, ώστε να έχει ουσιαστικό αποτέλεσμα και η κατάργηση των αποκλειστικών δικαιωμάτων εισαγωγής και εμπορίας.

7. Το άρθρο 59 της συνθήκης ορίζει ότι «οι περιορισμοί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στο εσωτερικό της Κοινότητας καταργούνται προοδευτικά κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, όσον αφορά τους υπηκόους των κρατών μελών που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος της Κοινότητας άλλο από εκείνο του αποδέκτου της παροχής» · ότι η συντήρηση των τερματικών συνιστά υπηρεσία κατά την έννοια του άρθρου 60 της συνθήκης · ότι η μεταβατική περίοδος έχει λήξει · ότι, συνεπώς, η παροχή της εν λόγω υπηρεσίας η οποία, από εμπορική άποψη, είναι αλληλένδετη προς την εμπορία των τερματικών αυτών, πρέπει να είναι ελεύθερη, ιδίως όταν πραγματοποιείται από ειδικευμένο προσωπικό.

8. Το άρθρο 90 παράγραφος 1 ορίζει ότι «τα κράτη μέλη δεν θεσπίζουν ούτε διατηρούν μέτρα αντίθετα προς τους κανόνες της παρούσας συνθήκης, ιδίως προς εκείνους των άρθρων 7 και 85 μέχρι και 94, ως προς τις δημόσιες επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα».

9. Η κατάσταση που επικρατεί στις αγορές τερματικών χαρακτηρίζεται από ένα καθεστώς που δεν εξασφαλίζει ότι δεν νοθεύεται ο ανταγωνισμός στην κοινή αγορά · ότι αυτή η κατάσταση της αγοράς εξακολουθεί να συνεπάγεται την ύπαρξη παραβάσεων των κανόνων του ανταγωνισμού οι οποίοι περιέχονται στη συνθήκη · ότι, εξάλλου, η κατάσταση αυτή επηρεάζει την ανάπτυξη των συναλλαγών σε βαθμό που αντίκειται προς το συμφέρον της Κοινότητας · ότι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας στην αγορά των τερματικών απαιτεί τη δημιουργία διαφάνειας στις τεχνικές προδιαγραφές και στις διαδικασίες έγκρισης, οι οποίες επιτρέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία των τερματικών, τηρώντας τις θεμελιώδεις απαιτήσεις που αναφέρονται στην οδηγία 86/361/ΕΟΚ του Συμβουλίου (1) · ότι η εν λόγω διαφάνεια προϋποθέτει, αναγκαστικά, τη δημοσίευση των τεχνικών προδιαγραφών και των διαδικασιών έγκρισης · ότι, εξάλλου, για να εξασφαλιστεί κατά την εφαρμογή των ανωτέρω διαδικασιών η διαφάνεια, η αντικειμενικότητα και η απουσία διακρίσεων, θα πρέπει η θέσπιση και ο έλεγχος των εν λόγω κανόνων να ανατεθεί σε οργανισμούς ανεξάρτητους από τους ανταγωνιστές που ασκούν δραστηριότητες στη σχετική αγορά · ότι είναι ουσιώδες οι προδιαγραφές και οι διαδικασίες εγκρίσεως να δημοσιεύονται μεθοδικά και ταυτόχρονα · ότι, με την ταυτόχρονη δημοσίευση, είναι επίσης δυνατή η πρόληψη ενδεχόμενων πρακτικών που αντίκεινται προς τη συνθήκη · ότι η ταυτόχρονη και μεθοδική δημοσίευση διασφαλίζεται μόνο μέσω μιας νομοθετικής πράξης η οποία δεσμεύει όλα τα κράτη μέλη · ότι, προς το σκοπό αυτόν, η οδηγία αποτελεί το πλέον ενδεδειγμένο μέσο.

10. Η συνθήκη επιβάλλει σαφείς υποχρεώσεις και παραχωρεί στην Επιτροπή σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες, όσον αφορά την άσκηση εποπτείας στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών και των δημόσιων επιχειρήσεών τους, αφενός, και των επιχειρήσεων στις οποίες έχουν εκχωρήσει ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα, αφετέρου, ιδίως σχετικά με την κατάργηση των ποσοτικών περιορισμών και των μέτρων ισοδύναμου αποτελέσματος, όσον αφορά τις διακρίσεις μεταξύ των υπηκόων των κρατών μελών και τον ανταγωνισμό · ότι, συνεπώς, η Επιτροπή δεν μπορεί να ασκήσει αποτελεσματικά τα εν λόγω καθήκοντα και τις ανωτέρω αρμοδιότητες, παρά μόνο μέσω μιας οδηγίας εκδιδόμενης βάσει του άρθρου 90 παράγραφος 3.

11. Οι οργανισμοί ή επιχειρήσεις τηλεπικοινωνιών συνιστούν επιχειρήσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 90 παράγραφος 1, δεδομένου ότι ασκούν οικονομικές δραστηριότητες με οργανωμένο τρόπο, ειδικότερα δε παράγουν αγαθά και παρέχουν υπηρεσίες · ότι είναι είτε δημόσιες επιχειρήσεις, ή επιχειρήσεις στις οποίες τα κράτη έχουν εκχωρήσει ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα εισαγωγής, σύνδεσης, θέσης σε λειτουργία ή/και συντήρησης τερματικών συσκευών τηλεπικοινωνιών · ότι η εκχώρηση ή η διατήρηση των ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων, σχετικά με τις τερματικές συσκευές, αποτελούν μέτρο κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου · ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της εξαίρεσης που προβλέπεται στο άρθρο 90 παράγραφος 2 · ότι, ακόμη και αν η θέση στη διάθεση του καταναλωτικού κοινού ενός δημοσίου δικτύου τηλεπικοινωνιών αποτελεί υπηρεσία γενικότερου οικονομικού συμφέροντος που ανατίθεται στους εν λόγω οργανισμούς με διοικητική πράξη, η κατάργηση των ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων εισαγωγής ή εμπορίας των τερματικών συσκευών δεν εμποδίζει, νομικά ή πραγματικά, την εκπλήρωση της αποστολής τους · αυτό δε ισχύει και για τον πρόσθετο λόγο ότι τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να επιβάλλουν για τις τερματικές συσκευές διαδικασίες έγκρισης ώστε να εξασφαλιστεί ότι είναι σύμφωνες με τις θεμελιώδεις απαιτήσεις.

12. Το άρθρο 86 ορίζει ότι είναι ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά οποιαδήποτε πρακτική μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων η οποία αποτελεί «καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσεώς τους εντός της κοινής αγοράς ή σημαντικού τμήματός της».

13. Οι οργανισμοί τηλεπικοινωνιών κατέχουν, ατομικά ή από κοινού, μονοπωλιακή θέση στο εθνικό δίκτυο τηλεπικοινωνιών · ότι τα εν λόγω εθνικά δίκτυα αποτελούν αντίστοιχες σχετικές αγορές · ότι, συνεπώς, οι οργανισμοί αυτοί κατέχουν, ατομικά ή από κοινού, δεσπόζουσα θέση σε σημαντικό τμήμα της σχετικής αγοράς κατά την έννοια του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΟΚ.

Εν προκειμένω, τα εκχωρηθέντα από το δημόσιο ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα εισαγωγής και εμπορίας των τερματικών έχουν ως αποτελέσμα ότι:

— επιβάλλουν τη μίσθωση των τερματικών συσκευών, ενώ υφίστανται στην πράξη δυνατότητες αγοράς με οικονομικότερους, τουλάχιστον μακροπρόθεσμα, όρους · αυτό σημαίνει ότι η σύναψη των συμβάσεων χρήσεως του δικτύου εξαρτάται από την αποδοχή πρόσθετων παροχών οι οποίες είναι άσχετες με το αντικείμενο των εν λόγω συμβάσεων,

— περιορίζουν τις αγορές και παρεμποδίζουν την τεχνική πρόοδο, επειδή το φάσμα των προϊόντων που προσφέρουν οι οργανισμοί αυτοί είναι αναγκαστικά περιορισμένο και δεν μπορεί να ικανοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις ανάγκες μιας σημαντικής μερίδας των καταναλωτών.

Οι πρακτικές αυτές απαγορεύονται ρητά βάσει, αντιστοίχως, των στοιχείων δ) και β) του άρθρου 86 · ότι οι εν λόγω πρακτικές δύνανται να επηρεάσουν αισθητά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

(1) ΕΕ αριθ. L 217 της 5. 8. 1986, σ. 21.

Εν πάση περιπτώσει, η επίπτωση ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων όσον αφορά την αγορά τηλεπικοινωνιακών τερματικών μπορεί να προκαλέσει καταστάσεις αντίθετες προς τους στόχους του άρθρου 3στ της συνθήκης ΕΟΚ, το οποίο προβλέπει τη θέσπιση συστήματος που αποτρέπει τη στρέβλωση ανταγωνισμού εντός της Κοινότητας και ανταγωνισμού εντός της Κοινότητας και, κατά μείζονα λόγο, αποκλείει την παρεμπόδιση του ανταγωνισμού· ότι τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση, βάσει του άρθρου 5 της συνθήκης, να μη θεσπίζουν μέτρα τα οποία θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο την πραγματοποίηση των στόχων της συνθήκης, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 3στ.

Συνεπώς, τα εν λόγω αποκλειστικά δικαιώματα εισαγωγής και εμπορίας πρέπει να θεωρηθούν ως ασυμβίβαστα προς το άρθρο 86, σε συσχέτιση με τους στόχους του άρθρου 3, η δε εκχώρηση και διατήρησή τους από το κράτος συνιστά μέτρο απαγορευμένο κατά την έννοια του άρθρου 90 παράγραφος 1.

14. Για να επιτραπεί στους χρήστες η χρησιμοποίηση τερματικών της επιλογής τους, είναι αναγκαίο να γίνουν γνωστά και προσιτά τα χαρακτηριστικά του σημείου απόληξης του δικτύου στην οποία πρόκειται να συνδεθεί το τερματικό· ότι, συνεπώς, τα κράτη μέλη οφείλουν να εξασφαλίσουν ότι τα χαρακτηριστικά αυτά θα δημοσιεύονται και ότι η απόληξη θα είναι προσιτή στους χρήστες.

15. Για να είναι δυνατή η εμπορία των τερματικών συσκευών, είναι αναγκαίο να γνωρίζουν οι παραγωγοί ποιες τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να πληρούν τα προϊόντα τους· ότι τα κράτη μέλη οφείλουν, συνεπώς, να συστηματοποιήσουν και να δημοσιεύσουν τις προδιαγραφές και τους κανόνες εγκρίσεως· ότι υποχρεούνται να κοινοποιήσουν το σχετικό σχέδιο στην Επιτροπή σύμφωνα με την οδηγία 83/189/ΕΟΚ του Συμβουλίου [1]· ότι οι εν λόγω προδιαγραφές δεν μπορούν να επεκτείνονται στα εισαγόμενα από άλλα κράτη μέλη προϊόντα, παρά μόνο στο μέτρο που είναι αναγκαίες για να διασφαλίσουν την τήρηση των θεμελιωδών απαιτήσεων έναντι του κοινοτικού δικαίου, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2 περίπτωση 17 της οδηγίας 86/361/ΕΟΚ του Συμβουλίου· ότι, εν πάση περιπτώσει, τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν τις διατάξεις των άρθρων 30 και 36 της συνθήκης, σύμφωνα με τα οποία το εισάγον κράτος μέλος οφείλει να δέχεται στο έδαφός του μια τερματική συσκευή που νόμιμα έχει κατασκευαστεί και διατεθεί στο εμπόριο σε ένα άλλο κράτος μέλος και δεν μπορεί να εφαρμόσει στο εν λόγω προϊόν μια διαδικασία έγκρισης και, ενδεχόμενα, να αρνηθεί την έγκριση, παρά μόνο για λόγους που έχουν σχέση με την τήρηση των ανωτέρω θεμελιωδών απαιτήσεων.

16. Λόγω του πολύπλοκου χαρακτήρα των ανωτέρω προδιαγραφών και διαδικασιών εγκρίσεως δεν είναι δυνατή η άμεση δημοσίευσή τους· ότι, πάντως, δεν είναι δυνατό να υπάρξει πραγματικός ανταγωνισμός χωρίς την εν λόγω δημοσίευση, δεδομένου ότι οι ενδεχόμενοι ανταγωνιστές των επιχειρήσεων που έχουν αποκλειστικά ή ειδικά δικαιώματα δεν γνωρίζουν επακριβώς ποιες προδιαγραφές πρέπει να πληρούν τα προϊόντα τους ούτε τις λεπτομέρειες — και συνεπώς το κόστος και τη διάρκεια — των διαδικασιών εγκρίσεως· ότι, κατά συνέπεια, είναι αναγκαίο να καθοριστεί προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να γίνει η δημοσίευση των προδιαγραφών και των διαδικασιών εγκρίσεως· ότι, εξάλλου, ένα χρονικό διάστημα δυόμισυ ετών θα επιτρέψει στους οργανισμούς τηλεπικοινωνιών που έχουν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα, να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες της αγοράς, στους δε επιχειρηματίες, και ιδίως στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, να προσαρμοστούν στους νέους όρους του ανταγωνισμού.

17. Ο έλεγχος των προδιαγραφών και των κανόνων εγκρίσεως δεν πρέπει να ανατίθενται σε έναν από τους ανταγωνιστές επιχειρηματίες που ασκούν δραστηριότητα στην αγορά τερματικών, δεδομένης της προφανούς σύγκρουσης συμφερόντων· ότι, συνεπώς, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η κατάρτιση των προδιαγραφών και των κανόνων εγκρίσεως θα ανατίθεται σε φορέα ανεξάρτητο από το διαχειριστή του δικτύου και από κάθε άλλο ανταγωνιστή που ασκεί δραστηριότητες στην αγορά τερματικών.

18. Οι έχοντες ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα που αφορούν τις εν λόγω τερματικές συσκευές, επέβαλαν στους αγοραστές τους μακράς διάρκειας συμβάσεις· ότι οι συμβάσεις αυτές παρεμποδίζουν de facto τη δυνατότητα ύπαρξης ελεύθερου ανταγωνισμού εντός εύλογης προθεσμίας· ότι, συνεπώς, πρέπει να προβλέπεται η δυνατότητα του χρήστη να επιτυγχάνει νέο προσδιορισμό της διάρκειας της σύμβασής του,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

— «τερματική συσκευή», κάθε συσκευή που συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με την απόληξη ενός δημόσιου δικτύου τηλεπικοινωνιών για τη μεταβίβαση, επεξεργασία ή λήψη πληροφοριών. Η σύνδεση είναι έμμεση, αν μεταξύ του τερματικού και της απόληξης του δικτύου παρεμβάλλεται μια άλλη συσκευή.

Και στις δύο περιπτώσεις, δηλαδή είτε η σύνδεση είναι άμεση είτε είναι έμμεση, μπορεί να γίνει με καλώδιο, οπτικές ίνες ή ηλεκτρομαγνητικά κανάλια.

Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας νοούνται επίσης ως τερματικές συσκευές οι δορυφορικοί σταθμοί που εξασφαλίζουν μόνο τη λήψη και δεν επανασυνδέονται με το δημόσιο δίκτυο ενός κράτους μέλους,

— «επιχειρήσεις», οι δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς στους οποίους το κράτος εκχωρεί ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα εισαγωγής, εμπορίας, σύνδεσης, θέσης σε λειτουργία ή/και συντήρησης τερματικών συσκευών τηλεπικοινωνιών.

Άρθρο 2

Τα κράτη μέλη τα οποία εκχωρούν σε επιχειρήσεις ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα, κατά την έννοια του άρθρου 1, εξασφαλίζουν την κατάργηση των εν λόγω δικαιωμάτων.

Ανακοινώνουν στην Επιτροπή, το αργότερο τρεις μήνες μετά την κοινοποίηση της παρούσας οδηγίας προς τα κράτη μέλη, τα μέτρα που έχουν λάβει και τα σχέδια που έχουν καταθέσει προς το σκοπό αυτό.

[1] ΕΕ αριθ. L 109 της 28. 3. 1983, σ. 8.

Άρθρο 3

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι επιχειρηματίες να έχουν το δικαίωμα εισαγωγής, εμπορίας, σύνδεσης, θέσης σε λειτουργία και συντήρησης των τερματικών συσκευών που αναφέρονται στο άρθρο 1. Τα κράτη μέλη μπορούν όμως:

— ελλείψει προδιαγραφών, να αρνηθούν τη σύνδεση και τη θέση σε λειτουργία τερματικών συσκευών που δεν πληρούν, σύμφωνα με λεπτομερώς αιτιολογημένη γνωμοδότηση του οργάνου που προβλέπεται στο άρθρο 6, τις θεμελιώδεις απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 περίπτωση 17 της οδηγίας 86/361/ΕΟΚ,

— να απαιτήσουν από τους επιχειρηματίες την κατάλληλη τεχνική ειδίκευση για τη σύνδεση, θέση σε λειτουργία και τη συντήρηση των τερματικών συσκευών. Η εν λόγω ειδίκευση εκτιμάται βάσει δημοσιευμένων αντικειμενικών κριτηρίων τα οποία δεν πρέπει να δημιουργούν διακρίσεις.

Άρθρο 4

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι χρήστες να έχουν πρόσβαση στις νέες απολήξεις του δημόσιου δικτύου και ακόμη τα φυσικά χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα να δημοσιευτούν το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1988.

Όσον αφορά τις μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1988 υφιστάμενες εγκαταστάσεις, πρέπει, εντός εύλογης προθεσμίας, να διαθέτουν ένα σημείο απολήξεως στο οποίο να έχει πρόσβαση κάθε χρήστης, αφού υποβάλει σχετική αίτηση.

Άρθρο 5

1. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή, το αργότερο κατά την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 2, κατάλογο όλων των προδιαγραφών και των διαδικασιών εγκρίσεων που ισχύουν για τις τερματικές συσκευές, καθώς και αναφορά των στοιχείων δημοσίευσής τους.

Εφόσον τα ανωτέρω στοιχεία δεν έχουν ακόμη δημοσιευτεί από τα κράτη μέλη, τα εν λόγω κράτη εξασφαλίζουν ότι η δημοσίευση θα πραγματοποιηθεί το αργότερο κατά τις ημερομηνίες που προβλέπονται στο άρθρο 8.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι θα συστηματοποιηθούν και θα δημοσιευτούν οποιεσδήποτε άλλες προδιαγραφές και διαδικασίες έγκρισης που αφορούν τις τερματικές συσκευές οι οποίες πρόκειται να συνδεθούν, άμεσα ή έμμεσα, με το δημόσιο δίκτυο. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα σχέδια των εν λόγω προδιαγραφών και διαδικασιών, σύμφωνα με την οδηγία 83/189/ΕΟΚ και σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που προβλέπεται στο άρθρο 8.

Άρθρο 6

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, από την 1η Ιουλίου 1989, η συστηματοποίηση των προδιαγραφών που αναφέρονται στο άρθρο 5 και ο έλεγχος της εφαρμογής τους, καθώς και οι σχετικές εγκρίσεις, πραγματοποιούνται από φορέα ανεξάρτητο από τις δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις οι οποίες προσφέρουν αγαθά ή/και υπηρεσίες στον τομέα των τηλεπικοινωνιών.

Άρθρο 7

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι κατά το άρθρο 1 επιχειρήσεις να παρέχουν στους πελάτες τους τη δυνατότητα να καταγγείλουν, μετά από προειδοποίηση κατ' ανώτατο όριο ενός έτους, τις συμβάσεις μίσθωσης ή συντήρησης των συσκευών, οι οποίες κατά τη σύναψή τους αποτελούσαν αντικείμενο αποκλειστικών ή ειδικών δικαιωμάτων.

Για τις συσκευές για τις οποίες θεωρείται αναγκαία η έγκριση, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η δυνατότητα αυτή θα αρχίσει να παρέχεται στις εν λόγω επιχειρήσεις το αργότερο κατά τις ημερομηνίες που προβλέπονται στο άρθρο 8. Όσον αφορά τις συσκευές για τις οποίες η έγκριση δεν θεωρείται αναγκαία, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η δυνατότητα αυτή θα αρχίσει να παρέχεται το αργότερο κατά την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 2.

Άρθρο 8

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα σχέδια των τεχνικών προδιαγραφών του άρθρου 5 παράγραφος 2:

— το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1988 για τις συσκευές της κατηγορίας Α του καταλόγου που περιέχεται στο παράρτημα Ι,

— το αργότερο μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 1989 για τις συσκευές της κατηγορίας Β του καταλόγου που περιέχεται στο παράρτημα Ι,

— το αργότερο μέχρι τις 30 Ιουνίου 1990 για τις άλλες τερματικές συσκευές της κατηγορίας Γ του καταλόγου που περιέχεται στο παράρτημα Ι.

Οι εν λόγω προδιαγραφές και κανόνες έγκρισης δημοσιεύονται και τίθενται σε ισχύ μετά την περάτωση της διαδικασίας που προβλέπει η οδηγία 83/189/ΕΟΚ.

Άρθρο 9

Στο τέλος κάθε έτους τα κράτη μέλη υποβάλλουν έκθεση, η οποία επιτρέπει στην Επιτροπή να εκτιμήσει αν τηρούνται οι διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4, 6 και 7.

Στο παράρτημα ΙΙ περιέχεται πρότυπο της ανωτέρω εκθέσεως.

Άρθρο 10

Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν θίγουν τις διατάξεις της πράξης προσχώρησης του Βασιλείου της Ισπανίας και της Δημοκρατίας της Πορτογαλίας, και ιδίως τα άρθρα 48 και 208 της εν λόγω πράξης.

Άρθρο 11

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 16 Μαΐου 1988.

Για την Επιτροπή

Peter SUTHERLAND

Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Κατάλογος των τερματικών συσκευών που αναφέρονται στο άρθρο 8

	Κατηγορία
Πρόσθετη τηλεφωνική συσκευή· αυτόματες δευτερεύουσες τηλεφωνικές εγκαταστάσεις (PABX):	Α
Modems:	Α
Τηλέτυπα:	Β
Τερματικά που προορίζονται για τη διαβίβαση δεδομένων:	Β
Δορυφορικοί σταθμοί που εξασφαλίζουν μόνο τη λήψη και δεν επανασυνδέονται με το δημόσιο δίκτυο ενός κράτους μέλους:	Β
Ασύρματο τηλέφωνο:	Β
Πρώτη τηλεφωνική συσκευή:	Γ
Κάθε άλλη τερματική συσκευή:	Γ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Πρότυπο της έκθεσης που προβλέπεται στο άρθρο 9

Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 2

1. Τερματικές συσκευές για τις οποίες η σχετική νομοθεσία τροποποιήθηκε ή έχει αρχίσει η διαδικασία τροποποίησης.

   Για κάθε τύπο τερματικής συσκευής:

   — ημερομηνία θέσπισης του μέτρου, ή
   — ημερομηνία κατάθεσης του σχεδίου, ή
   — ημερομηνία θέσεως σε ισχύ του μέτρου.

2. Τερματικές συσκευές για τις οποίες ακόμη ισχύουν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα:

   — τύπος συσκευής και φύση των δικαιωμάτων.

Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 3

— τερματικές συσκευές για τις οποίες περιορίστηκε η σύνδεση ή η θέση σε λειτουργία,
— απαιτούμενη τεχνική ειδίκευση με αναφορά των στοιχείων δημοσίευσης.

Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4

— στοιχεία που αφορούν τη δημοσίευση των χαρακτηριστικών,
— αριθμός των υφιστάμενων απολήξεων,
— αριθμός των αναπροσαρμοσμένων απολήξεων.

Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 6

— καθορισμός του ή των ανεξάρτητων φορέων.

Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 7

— μέτρα που θεσπίστηκαν,
— αριθμός των συμβάσεων για τις οποίες έχει γίνει καταγγελία.